

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 marca 2019 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił A. S. prawa do zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy od 1 do 28 lutego 2019 r. W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że A. S. w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy, po ustaniu tytułu ubezpieczenia z dniem 31 stycznia 2019 r., kontynuuje pracę zarobkową na podstawie wcześniej zawartej umowy zlecenia z firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową we W.. Zdaniem ZUS wyczerpuje to dyspozycję normy art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst – Dz.U. z 2017 r., poz. 1368 z późn. zm.).

Od powyższej decyzji odwołała się A. S., domagając się przyznania zasiłku chorobowego za okres objęty decyzją. Wskazała, że wbrew ustaleniom ZUS nie wykonywała zlecenia na rzecz firmy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W. przez cały okres zwolnienia lekarskiego od 4 stycznia do 28 lutego 2019 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie z uzasadnieniem analogicznym, jak w decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. do dnia 31 stycznia 2019 r. była zatrudniona w sia (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.. Od dnia 1 czerwca 2011r. łączyła ją z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową we W. umowa zlecenia obejmująca wykonywanie zadań polegających na nadzorowaniu osób roznoszących ulotki. Nie podlegała z tego tytułu społecznemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Niesporne, a nadto: wykaz tytułów ubezpieczenia – k. 7 akt zasiłkowych ZUS, zaświadczenie płatnika składek – k. 51-5 akt zasiłkowych ZUS, przesłuchanie odwołującej się A. S. – k. 24-25.

W dniu 4 stycznia 2019 r. A. S. stała się niezdolna do pracy z związku z kontuzją kolana. W dniu 1 lutego 2019 r. przeszła artroskopię kolana. Jej niezdolność do pracy trwała łącznie do 28 lutego 2019 r.

Dowód: przesłuchanie odwołującej się A. S. – k. 24-25.

W okresie orzeczonej niezdolności do pracy tj. od dnia 4 stycznia 2019 r. do 28 lutego 2019 r. A. S. nie wykonywała żadnych zadań na rzecz zleceniodawcy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W.. Nie pozwalał jej na to stan zdrowia: stan po zabiegu operacyjnym artroskopii kolana. Czynności w jej zastępstwie wykonywał P. S.. A. S. w okresie niezdolności do pracy nie otrzymała wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia.

Dowód: przesłuchanie odwołującej się A. S. – k. 24-25, pismo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W. - k. 4.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiło prawo A. S. do zasiłku chorobowego za okres od 1 lutego 2019 r. do 28 lutego 2019 r. O. się twierdziła, że w tym okresie nie kontynuowała działalności zarobkowej, ponieważ nie była w stanie. Zastępowała ją inna osoba. Organ rentowy podnosił zaś, że skoro po ustaniu tytułu ubezpieczenia związanego z umową o pracę zawartą z sia (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w G. A. S. wciąż miała zawartą umowę zlecenia z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową we W., to straciła prawo do zasiłku za okres obejmujący niezdolność do pracy po ustaniu zatrudnienia. Zatem istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego czy odwołująca się powinna zostać pozbawiona prawa do zasiłku chorobowego w oparciu o art.

13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst – Dz.U. z 2017 r., poz. 1368 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą zasiłkową”.

Organ rentowy prawidłowo obrał za podstawę prawną decyzji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, a nie art. 17 ust. 1 ustawy.

Przepis art. 17 ustawy utratę prawa do zasiłku chorobowego odnosi do okresu zwolnienia wynikającego z orzeczenia lekarskiego o zwolnieniu od pracy, natomiast według regulacji art. 13 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy w ogóle nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, a więc nie odnosi się do okresów poszczególnych zwolnień, tak jak w przepisie art. 17. Z porównania treści art. 13 i art. 17 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wynika wyraźnie, iż każdy z nich odnosi się do innego kręgu osób. Nadto regulują one zasadniczo inne stany faktyczne, gdyż pierwszy z nich dotyczy okoliczności powodujących brak prawa do zasiłku chorobowego w okresie po ustaniu tytułu ubezpieczenia (prawo to w ogóle nie powstaje), drugi zaś utratę tego prawa (już po jego powstaniu). Użycie w art. 17 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa pojęcia "ubezpieczony", dla określenia adresata normy prawnej zawartej w tym przepisie, przemawia za przyjęciem poglądu, iż przepis ten odnosi się do zasiłku chorobowego wypłacanego w czasie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, a nie po jego ustaniu, skoro "ubezpieczonymi", w myśl art. 1 ust. 1 ustawy, są osoby objęte ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przepisy art. 13 i art. 17 ustawy zasiłkowej zawierają zatem odrębne i różniące się zasadniczo regulacje stanowiące odstępstwo (po spełnieniu warunków w nich przewidzianych) od ogólnych zasad określających przesłanki prawa do zasiłku chorobowego wymienionych w art. 4, art. 6 i art. 7 ustawy, przy czym prawa do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego dotyczy wyłącznie art. 13.

Regulacje z art. 13 i 17 ustawy zasiłkowej różnią się, jako podstawy rozstrzygnięcia nie tylko ze względu na inne okresy ochrony ubezpieczeniowej, ale także dlatego, iż używają odmiennych pojęć, co już wstępnie wskazuje, że ich znaczenie nie jest tożsame. Przepis art. 17 jest stosowany ze względu na wykonywanie "pracy zarobkowej", natomiast art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy ma na uwadze "działalność zarobkową". Oczywiście, działalność zarobkową - już tylko ze względów semantycznych - można ujmować szerzej niż pracę zarobkową. Odmiennosc ta wyraża różnicę pomiędzy regulacją z art. 13 i art. 17 ustawy, jednak jej nie wyczerpuje. Taki sposób odmiennego rozumienia norm art. 13 i 17 ustawy zasiłkowej potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 czerwca 2013 r. (I UK 19/13).

Zgodnie z art. 13 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia, nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy podejmuje lub kontynuuje działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odnosił się do formalnego występowania tytułu do dobrowolnego ubezpieczenia społecznego, podczas gdy ubezpieczona zwracała uwagę na niewykonywanie żadnych czynności zarobkowych w spornym okresie w związku z umową zlecenia zawartą z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową we W..

Sąd przychylił się do stanowiska prezentowanego przez ubezpieczoną. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego mają na celu zapewnienie środków utrzymania ubezpieczonemu, który z różnych powodów nie ma w danym okresie możliwości uzyskiwania dochodu z działalności wykonywanej osobiście, niezależnie od tego, na jakiej podstawie ta działalność miałaby być podejmowana. Analogiczną funkcję pełni zasiłek chorobowy zastępujący utracony zarobek. W trafnym orzeczeniu z dnia 4 czerwca 2012 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I UK 13/12 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem,

jak i wykonywanej równolegle z taką działalnością, a ponadto jakiejkolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy rozważał zastosowanie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w kontekście niezdolności do pracy po ustaniu zatrudnienia, podczas gdy ubezpieczony miał jednocześnie zarejestrowaną działalność gospodarczą. Trafnie zwrócił uwagę, że wpis do ewidencji działalności gospodarczej ustanawia jedynie domniemanie jej prowadzenia, które może zostać obalone przez wykazanie, że rzekomy przedsiębiorca nie wykonuje w związku z tym żadnych czynności. W razie potwierdzenia tej okoliczności tytuł do ubezpieczenia nie powstaje, pomimo istnienia ku temu formalnej podstawy.

Nadto Sąd Najwyższy podkreślił, że „zasilek nie przysługuje jedynie w okresie trwania wymienionych w nim [w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy] okoliczności”.

Pojęcie „innej działalności zarobkowej” z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy musi przejawiać się rzeczywistą aktywnością ubezpieczonego ukierunkowaną na uzyskanie zarobku (tak wyrok Sądu Apelacyjnego wK., (...), OSA 2000/7-8/37). Potwierdzają to poglądy prezentowane przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 30 sierpnia 2001 r. (III ZP 11/01, OSP 2002/1/18) oraz Sąd Apelacyjny w B. w wyroku z dnia 27 lutego 2001 r. ((...), OSA 2001/11/42).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że również związanie stron umową zlecenia w danym okresie nie musi wiązać się z rzeczywistym podejmowaniem w jej ramach jakiejkolwiek aktywności przez zleceniobiorcę. Ciężar dowodu w tym przedmiocie spoczywa na ubezpieczonym i w przypadku A. S. obalenie domniemania faktycznego wynikającego z treści umowy okazało się skuteczne. Odwołująca się przekonująco zeznała, że z umową zlecenia łączącą ją z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową we W. wiązało się wykonywanie czynności, których faktycznie w spornym okresie nie była w stanie wykonać z uwagi na stan po operacji kolana. Potwierdziło ten fakt pismo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W., którego wynika jednoznacznie, że A. S. nie świadczyła pracy na rzecz spółki w okresie od 4 stycznia 2019 r. do 28 lutego 2019 r., tj. w całym okresie orzeczonej niezdolności do pracy.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że ubezpieczona nie wykonywała w okresie od 1 do 28 lutego 2019 r. żadnych czynności w ramach umowy zlecenia łączącej ją z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową we W., przez co nie doszło w rzeczywistości do kontynuowania przez nią działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Nie posiadała wówczas także jakiegokolwiek innego tytułu do ubezpieczenia chorobowego, czy to obowiązkowego, czy to dobrowolnego, wobec czego nie zaktualizowała się przesłanka odmowy wypłaty świadczenia określona w przywołanym przepisie. Nie zaszły również inne okoliczności uzasadniające pozbawienie odwołującej się prawa do zasiłku chorobowego, wobec czego w ocenie Sądu decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 7 marca 2019 r. nie miała merytorycznego uzasadnienia.

W konsekwencji sąd uwzględnił odwołanie w całości i w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł o przyznaniu ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego za okres objęty decyzją.

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2.(...)

3. (...)

(...)